

ССОВЕТ УЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИКА БОШЛАГАН

3 февраль 1972 йил, пайшанба

№ 28 (15.199). Баҳоси 2 тийин.

АТЛАС ДОВРУҒИ

Деҳқонбой ҚОСИМОВ,

Марғилон «Атлас» фирма-
сининг зарбдор ишчиси

СССР-50

ИШЧИНОМА

Одамлар Марғилон деганда атласни, атлас деганда Марғилонни тушунади. Бу Марғилон атласининг ватани эканлигини аниқлашди. Атлас тўқиб дастлаб шу бизнинг шаҳримизда бошланган, атлас рисолати шу ерда яратилган. Шунинг учун ҳам марғилонликларнинг каттадан-кичиги атлас билан фахрланади. Ҳозир шаҳардаги «Атлас» фирмасида меҳнат қилаётганлар орасида етти пушти атласчи ўтганлар жуда кўп. Ота-буваларимизнинг айтишларича қадимда Марғилонда атлас дўқони бўлмаган ойда нам бўлган экан.

Марғилонликларнинг аксарияти айтганимиздек тўқувчилардир. Лекин уларнинг кўпчилиси икки-юшмига рушомлик қўрмаган, бу оғир меҳнат туфайли яратилган матони бою-бойларга арзон баҳода сотишга мажбур бўлишган. Шунинг учун атлас тўқидиган дўқондорнинг бири икки бўлмаган, боши қарздан чиқмаган. Октябрь иқлибли уларнинг бахтини берди. Меҳнатнинг ҳузув-ҳаловатини кўрадиған қилди.

Атласчиларнинг мана шу тарихи бизнинг ота-болаларимиз ҳаётида ҳам аксини тошган. Менинг отам ҳам ҳунарманд бўлган. Қуру-туру кичик бир онлани боқиб гапи билан тиним билмай меҳнат қилган экан. Отамнинг айтиб беришига кўра у революциядан кейин ташкил қилина бошлаган артелларга биринчилик қатори аъзо бўлган. Илгари «Чача» деб номланган атлас тўқиб «дасгтоҳи» дўқонга, дўқон эса ростмана дастгоҳга айлانган. Атлас тўқидиган бу янгилликлар ўша пайтда бутун шаҳар бўйлаб тилдан-тилга ўтган.

Атлас тўқидиган жуда катта ўғаришлар Улуғ Ватан урушидан кейин бўлди. Мамлакатимиз урушдан қийин анча йиғиштирилиб олдандан сўнг ишлаб чиқаришни тақомиллаштириш жадаллашди. Марғилондаги атлас артеллари ишлаб чиқаришга ҳам станок, машина кириб кела бошлади. Ана ўшанда отам мени олдиға чақирди. «Эйлим, қўлимдан келадиган ишни қилдим. Илмим ҳамман ҳам атлас тўқидиган янгилликларни амалга ошириш, ўқувчи етданган юмушларни бекам-қўст бажариш учун ўзимни аяганим йўқ. Энди ёшим ҳам аячаға бориб қолди. Атлас тўқиб ҳам машиналарни келтириб, ишнинг бўғини сенга топшираман. Ота касбини олсанг кам бўлмайсан», деди. Отамнинг гапидан чиқмадим. Тўқувчилик касбини мерос қилиб олдим.

Элнингчи йиллардан кейин артеллар, фабрикаларга айланиб кетди. Бора-бора ишлаб чиқаришни тўла-тўқис машиналар зиммасига юклатиш мақсадида улар бирлаштирилга бошланди. Шу тариқа 1963 йилда «Атлас» фирмаси вуқудга келди. Бу олдин бирлашмиш эмас эди, албатта. Соёиб ҳунарманд артелчилар эндиликда замонавий геҳникани бошқарадиган, ҳозирги замон ишчисига айланишларини ҳисобга олсанг бу чуқур ўзгариш эди. Айланиш аябига таълимнинг таъбирлашини жува кўп жараналари кўл меҳнатига асосланган бўлиб, уни машинада бажариш ақл бовар қилмайдиғи юмуш бўлиб қўрилган эди. Бирлашмадлар таъкил қилиниб, оёққа туриб ола бошлагандан сўнг ана шу жараналарни машиниалаштириш энг муҳим ишлар бўйхатиға тушди.

Шу ерда соёиб ҳунарманд А. Малраҳимов билан слесарь, қўлпн қўрган Ф. Ермековнинг атласчилар ўртасида кўп шов-шувға сабаб бўлган ақоиб янгиллигини айтмай алоқим йўқ. Ана шу ўзимиз тарихи ҳунарманд А. Малраҳимов Ермеков билан бирга тароқлаш машинаси яратиб ишига астойдил киришди. Уларнинг шу машинани деб шуддан қолиб маънафати, меҳнат қилганликларини, қўлнинг ишини енгил қилиш учун оромларини йўқотиб юрганликларини кўрганам, эшитганам.

Нихоят ҳар икки атласчиларни қўзлаган ишларни бўлди. Уларнинг ҳисобига бўйича Марғилондаги ремонт-механика заводи тароқлаш машиналарининг дастлабки намуна нусхаларини тайёрлаб берди. Аммо, ўша вақтда бу хийла мураккаб машиналарни бошқара оладиган маллакали ишчилар жуда кам эди. Шу бонсдан ҳеч ким уни ишлатишга жазм этолмади, ҳатто баъзилар бу машиналар аябни тандаларни тароқлашга ноқоиб деган гап чиқардилар. Шунда ихтирочиларнинг ўзлари ишлаб, янги тароқлаш машиналари юқори унум беришини амалда кўрсатдилар, шогирд тайёрладилар.

Янги йўлни очиб қийин. Очилган йўлдан ҳамма

юраверади. Ихтирочиларнинг ишини кўрган атласчилар шундан кейин тароқлаш машиналарига ишлашга ўта бошладилар. Ҳозир фирмага кириб кўринганга, 145 та тароқлаш машинаси гуруллаб ишлаб турибди. Шу машиналар туфайли атлас тўқидиган меҳнат унумдорлиги анча ошди, юмуш ҳам осон бўлиб қолди. Ҳозир мана шунақа янгилликларнинг келтидан қувган, атлас тўқидиган ҳам машиналарнинг тугмасини босиб билан амалга оширадиган қилиш ҳақида жон куйирадиган ихтирочилар фирмамизда жуда кўп.

Кейинги 7-8 йил фирмага юмушларни машина ва асбоб-ускуналар зиммасига юклатишда кўп ишлар қилинди. Яқинда фирмамизда бўлган йилгиликда айтилишича шу йиллар ичида 800 та юқори унумли асбоб-ускуна ишлаб чиқаришга жорий этилди. Натижада ишлаб чиқариш ҳажми уч баравар кўпайибди. Лекин шунчалик ишнинг қўлами кенгайиш ишчилар сонини кўпайтириш ҳисобига эмас, балки машиналарни ишта солиш, меҳнат унумдорлигини кўтариш ҳисобига бўлибди. Бу техника шарофати, ишчилар малакаси ошиб бораётганининг самарасидир.

Менинг ўзим-илгари иккита станокда икклардим. Кейин ўқидим, ўргандим, малакамни оширдим. Шунинг ҳисобига иккита станокни учтаға, учта станокни тўрттаға кўпайтирдим. Ҳозир шу тўртта станокда ишлаб турибман. Агар станокларнинг жойларини қўлай бўлганда олти станокда ҳам ишлаган бўлар эдим. Дастгоҳ бошқаришнинг обдон ҳақидини олган, жойларини қўлай бўлса ҳозир ҳам нормадиган кўп тўртта дастгоҳни бешта, ҳатто олтиға етказиб бошқаришга қуввати келадиганлар фирмамизда 600 тадан ортиқдир. Партиямизнинг XXIV съезидан кейин тузилган тўқизинчи беш йиллик ланни уч-уч ярим йилда бажариш режаси билан чиқарганлар эса бизда бундан ҳам кўпчиликдир. Очғини айтсам, янада қўлай шароит бўлса фирмамизда иш унумини бундан ҳам оширса бўлади.

Одамнинг қизик табиати бор. У бир нарсадан қониқиб қолаолмайди. Мен таракитимизнинг сирини ана шунда деб биламан. Одам тобора юксалишга китлади. Мана, мамлакатимиз меҳнатчиларининг нечаги турмуши билан бутунги турмуши ўртасида жуда катта ўзгариш бор. Отам даврдан қолган, Марғилонга янги суратчи келган ламларда олдирилган суратлар билан ҳозирги суратларни таққослаб кўрсанг бутун одамларнинг жуда тоза, хушбичим кийинаётганини кўрамиз. Айтмоқчиманки, атласга бўлган талаб ортнб борапти. Атласнинг доврўғи ошиб магазинлар пештахтасида турмайдиған бўлиб қолди.

Партия ва ҳукуматимиз бу масалани ҳам дадил ҳал этмоқда. Атлас фирмаси қайта реконструкция қилинаётгани гапимизнинг далилидир. Фирма кўп вақт ўтмай энг замонавий йирин ишлаб чиқариш бирлашмаси бўлиб қолади. Ҳозир бош корпус биноси қурилиши давом этмоқда. Энди гап бу улкан қурилишда иш суръатини янада ошириб юборишга боғлиқ бўлиб қолди. Яқинда фирмага олиб борилаётган қурилиш зарбдор қурилиш деб эълон қилинди. Шунга кўра бу ишларни белгиланган муддатдан уч ой бурун битказиш, фирманинг ишлаб чиқариш қувватини деярли бир ярим минг тўқимачилик станогига кўпайтиришни ҳам уч ой тезлаштириш, минг нафар малакали ишчи тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Бу фирмамиз 1973 йилнинг иккинчи ярмида тўла қувват билан ишлаб бошлайди деган гап. Ҳукуматимизнинг кўрсатаётган гамхўрлигига жавобан фирмамиз коллектив бинокерлик ишларини олиб бораётган лойиҳадаш ва қурилиш ташкилотлари билан ҳамкорликда қурилиш ва ишлаб чиқариш суръатини янада ошириш ҳақида зиммамизга янги мажбурият қабул қилдик. Уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Қисқаси, яқин бир неча йилда атлас ишлаб чиқариш икки баравар кўпайиши керак.

Марғилон атласининг нурули йўли Октябрь икки-юшмигадан бошланган. Шунинг учун ҳам атласчилар СССРнинг 50 йиллик баърақини ишлаб чиқариш ланларини ошириб бажариш билан кўтиб олишга ҳаракат қилмоқдалар, бутун куя-гайратларини шунга сафарбар этмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

Т. Г. Зининга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони бериш тўғрисида

Узоқ йиллик самарали ишлари, республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудир, Тимофеев Григорьевич Зининга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАНОВА.

1972 йил 2 февраль, Тошкент шаҳри.

СССР БИЛАН ГФР УРТАСИДА ТУЗИЛГАН ШАРТНОМА РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ УЧУН ТАҚДИМ ЭТИЛДИ

СССР Министрлар Совети СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида 1970 йил 12 августда Москвада имзоланган Шартнома маъқуллади ва СССР Олий Совети Президиумининг ратификация қилиш учун тақдим этди. (ТАСС).

ЮГОСЛАВИЯ ИШЧИЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВЦСПСда қабул қилинди

КПСС Марказий Комитетининг бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Югославия борган вақтда Земундаги «Электронска индустрия» бирлашмасида бўлиб, шу бирлашмада ишчиларини Совет Иттифоқига келишга таъкиф этган эди. «Электронска индустрия» бирлашмасининг бош директори В. Янич бошчилигидаги шу бир-

монлар СССРга келишга таъкиф қилганини учун ўртоқ Л. И. Брежнев кизгин минатдорчилик билдирдилар. А. Н. Шелепин делегацияга ўртоқ Л. И. Брежневдан селом топишди. «Электронска индустрия» коллективига муваффақиятлар тилаб билдирган ишчиларини айтди. А. Н. Шелепин КПСС XXIV съезди қарорлари, тўқизинчи беш йиллик вазиғалари тўғрисида ҳамда 1971-1975 йилларда совет ишчиларининг фаровонлигини ошириш тадбир-

лари ҳақида югославиялик меҳнатчиларга гапириб берди. Хар иккала томон Совет Иттифоқи ва Югославия корхоналари коллективлари ишчиларининг вакиллари бир-бирларига юбонриб туриш жуда фойдали эканлигини, бу нарсга Совет ва Югославия меҳнаткашлари ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорлигини янада мустақамлашга кўмаклашувини таъкидлаб ўтди. Югославиядан келган ўртоқлар Москва, Ленинград ва Минск сановт корхоналарини бориб кўриш, совет ишчиларининг

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ҒАТАГ МУХБИРЛАРИДАН

ГИДРОМЕХАНИЗАТОРЛАР ШИЖОАТИ

«Хорезмсовхозстрой» трестига қарашли Янгибозор қурилиш монтаж бошқармасининг Леонид Андреевич Тишовский бригадаси экскаваторчилари СССР таъкил этилган кўнинг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақада шахсий саҳифа очдилар. Бу саҳифаларга дастлабки муваффақиятлар ёзиб қўйилди: Гурлан районидаги қўриқ ерларни сугаридиган канал қурилишида январь ойи топириғини улар анча ошириб бажаришди. Коллективнинг бу муваффақия-

Фотомлавҳалар

Беш йилликнинг иккинчи йилида мусобақадошлар ҳаракати янада кенгайиб, бормоқда. Пойтахтимиздаги «Қизил тонт» тикувчилик фирмасининг чевари Зухра Ҳалимбоева (юқоридаги суратда), Тошкентдаги экскаватор ремонтчи заводининг моҳир-токари Ғани Сайдалиев (ўртада) ва Тошкент экскаватор заводининг слесарь-йиғувчиси Рашид Ҳамроқулов (пастда) ўз корхоналари коллективлари ўртасидаги ўзаро мусобақада пешқадамлар сафида бормоқдалар.

Л. Глауберзон ва И. Глауберзон фотолари.

ФАРҒОНА АДИБЛАРИГА ҲУЖУМ

Фарғона областидagi қарийб 12 минг гектар ерга ҳужум қилишга тайёргарлик қўрилмоқда. Шу беш йилликнинг ўзига бу ерда ирригация комплекслари қурилиш туфайли қўриқ ерда пахта, мева ва сабзавот еттиштирилади.

«Узгироводхоз» институтинда Қашқария адир массининг сугорилиш лойиҳаси қўрилмоқда. 50 метр баландликда жойлашган 3,5 минг гектар майдон Жанубий Фарғона каналидан сув олади. Сувни бу ерга кўчи насос станцияси, ёпиқ ер ости ирригация шохчаси, тарнов каналлари етказилади. Шу йилнинг охирида ирригация қурилишига тайёргарлик кенг аж олдирилади.

Айни вақтда институтда «Пахта учун» массининг сугорилиш лойиҳаси ишлаб чиқишга киришилди. Бир ярим минг гектар даштин ўзлаштириш учун булоқлардан фойдаланиш кўзда тутилмоқда. Адирларнинг турли жойларида булоқ суварли чиқиб турибди. Бу ер ости каналларининг ҳаммаси бирлаштирилди. Сув ҳавзага тўпланди, у ердан ер ости каналлари орқали экинзорларга келди.

Арсен массининг ўзлаштириш ишлари бошлангн кетди. Сарик доғдан 2,5 минг гектар майдон ўзлаштирилмоқда. Канал, насос станцияси қурилади, сугорилиш шохчалари ўтказилимоқда. Баҳорда Фарғона адирларига биринчи марта қишлоқ хўжалик экинлари экилади.

ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАЛАРИДАН ХАБАРЛАР

ҚУВА Райондаги «Коммунизм» колхоз чорвадорлари янги йилнинг ўтган ойида 43 тонна бўрдоқ гўшти тайёрлаб, яхши қўрсаткичга эришилди. Карл Маркс колхоз колхоз фидойилари ҳам 22 тонна гўшт тайёрладилар. Т. МАХМУДОВ.

БУЛУНГУР 2-«Булунгур» совхозининг мол-боқарлари Д. Исидов, Э. Бобомирзаев, Е. Бекнер қишлоқ-йировли кўнарда астойдил меҳнат қилиб, қорамоллар ва қўчаларни тез семирткирмоқдалар. Улар тайёрлов пунтига топширган чорва моллари 35 тонна тош босди. Х. ҚОСИМОВ.

КИТОВ Оқунбобоев ноили колхоз бўрдоқчининг базасида боқилаётган ҳар беш қорамолнинг тирин вазни 350 килограмм бўлди. Чорва молларини семиртиш ҳисобига кўзда тутилган 130 центнер ўрнига 230 центнер сўғим ва бурдоқни гўшти олинди. З. ҚУЛМУРДОВ.

ВОРОШИЛОВ «Гулистон» колхозида ташкил қилинган қўвчилик фермасининг коллектив кўнлар сонини кўпайтириш билан бирга уларни тез семирткирмоқдалар. 60 та она қўён икка вақтда 300 туга етди. А. ЮСУПОВ.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металллар номинати коллективига СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи берилган бўлди. Бу кўчма Қизил байроқ ўтган йилнинг туртинчи кварталдаги зарбдор меҳнат учун берилган муқофотдир. Мамлакат рангли металлургиясининг энг яхши корхоналаридан бири бўлган бу номинатдаги ҳар бир ишчи кунилик нормасини тўла аз ошириб бажаришди. 1-цех ишчиси, «Фахрий металлург» номига сазовор бўлган Хусан Сали-

СУНГГИ ВИДОЛАШУВ

ДАФН ЭТИШ

This image shows a blank, aged, light brown paper cover or endpaper of a book. The paper has a textured, slightly mottled appearance with some minor discoloration and faint creases, characteristic of old paper. There is no text or other markings on the surface.

миз орқали бизнинг экинчи мизини оталиққа олган «Узбекистон» республика таси ва Тошкент обастини «Узбекистон беш йилдиги» хози коллективларига миндорчилик изхор этамиз. кунар ичиди «Узбекистон» теплоходи денгизчилари дағияси бизни оталиққа олдулар хузурига эти бор. Бакиллариимиз СССРнинг э. йилдиги олдинда қилинадигишлар тўғрисида маслаҳатчиб олади.

Денгизчиларимиз даврани Узбекистон эришайтган юлардан фахрлининг ва уни доличлар ўртасида, денгиз океан портлариди кенг таратиш ҳаракати авж оляпти.

Узбекистонлик қардошларимизни шонитриб айтимибиз, денгизчилар республикаиз номини эъзозлаймиз, қлайимиз, бунинг учун янада рат билан ишлаймиз. «Оқтин» ўлкаси меҳнаткашлариденгизчилардан алағатиди лом йўлайимиз!

В. МИРОПОЛЬСКИЙ
Қора денгиз пароходи
ги сузувчилар составини
мийети катта инструктор

Қора денгиз пароходчи
ги сузувчилар состави
митети катта инструктор

